

Sygn. akt VII U 1177/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Lucyna Łaciak

Protokolant: sekr. sądowy Maria Nalewczyńska

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. w Warszawie

sprawy M. T.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego - Oddział w O.

o umorzenie należności wobec likwidowanego funduszu alimentacyjnego

z udziałem K. T.

na skutek odwołania M. T.

od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego - Oddział w O.

z dnia 10 kwietnia 2014 r. znak: (...) nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zwalnia M. T. od obowiązku zwrotu kwoty 19 845,00 zł (słownie: dziewiętnaście tysięcy osiemset czterdzieści pięć 00/100 zł)

UZASADNIENIE

M. T. w dniu 14 maja 2014 r. wniosła do Sądu, za pośrednictwem organu rentowego, odwołanie od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatora Funduszu Alimentacyjnego Oddział w O. z dnia 10 kwietnia 2014 r. znak: (...) nr (...) na mocy której odmówiono odwołującej umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 19.845,00 zł. Odwołująca zaskarżyła powyższą decyzję w całości, wniosła o umorzenie zaległości.

W uzasadnieniu ubezpieczona wskazała, iż jest osobą bezdomną, niepełnosprawną (ma umiarkowany stopień niepełnosprawności), żyje z dorywczej pracy. Mieszka najczęściej u osób, którym pomaga. Jednocześnie wywiodła, że jej córka mieszka z ojcem i ma I grupę inwalidzką i z tego tytułu pobiera zasiłek pielęgnacyjny (odwołanie k. 2- 2v a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 16 czerwca 2014 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnikliwie badał i oceniał przesłanki warunkujące możliwość umorzenia należności, jednakże nie znalazł podstaw do umorzenia. Jednocześnie organ rentowy podniósł, że M. T. prowadzi samodzielnie gospodarstwo domowe, jest zarejestrowana jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Nie korzysta

z pomocy finansowej Ośrodka Pomocy (...) D. P.(...). W.. Jej źródłem utrzymania jest praca dorywcza (odpowiedź na odwołanie k. 4 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. T. złożyła w dniu 10 grudnia 2013 r. do organu rentowego wnioski o umorzenie należności, wobec likwidowanego funduszu.

Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych działający jako likwidator Funduszu Alimentacyjnego decyzją z dnia 10 kwietnia 2014 r., nr (...) odmówił odwołującej umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu w łącznej kwocie 19.845,00 zł.

Od powyższej decyzji M. T. w dniu 14 maja 2014 r. wniosła przedmiotowe odwołanie.

W toku postępowania Sąd ustalił, że M. T. urodziła się (...). Ma córkę która mieszka w G. w mieszkaniu byłego męża (zeznania M. T. – k.22 a.s.).

W dniu 14 maja 2001 r. odwołująca została wymeldowana i od tego momentu aż do chwili obecnej jest osobą bezdomną (k. 50 a.r.). Pomaga starszym ludziom i w zamian za to może skorzystać z noclegu, ma wyżywienie i ubranie (zeznania świadka J. L. – k.33 a.s.; zeznania M. T. – k. 33-34 a.s.).

M. T. leczy się od ponad 5 lat psychiatrycznie. Ma problem z nerką, rozpoznano u niej niewydolność płuc, astmę. Orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 8 stycznia 2014 r. zaliczono ją do lekkiego stopnia niepełnosprawności (ustalono iż niepełnosprawność istnieje od 26 listopada 2013 r. do 8 stycznia 2016 r.) (k.5 a.s.; zeznania M. T. – k. 33-34 a.s.).

Z dniem 3 października 2013 r. odwołująca została uznana przez Prezydenta (...) W. za osobę bezrobotną bez prawa do zasiłku (k.3 a.r.).

Odwołująca poszukuje pracy jednakże bez efektu (zeznania świadka J. L. – k.33 a.s.; zeznania M. T. – k. 33-34 a.s.).

M. T. na dzień 27 maja 2004 r. miała zadłużenie należności Funduszu Alimentacyjnego Likwidacji w kwocie 19.845,00 zł (k.63 a.r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie złożonych do akt sprawy dokumentów, akt rentowych, które nie były kwestionowane przez strony oraz zeznań odwołującej się oraz świadka J. L..

Zeznania w/w świadka były spójne, logiczne i pokrywały się z zeznaniami odwołującej oraz materiałem dowodowym zgromadzonym w aktach sprawy.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie zważył co następuje:

W ocenie Sądu Okręgowego, w niniejszej sprawie, w stosunku do wnioskodawczyni M. T. istnieją podstawy do umorzenia zaległych należności, albowiem występuje szczególnie uzasadniony przypadek, określony w art. 68 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2013r. poz. 1456), związany z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, stanowiący jedną z przyczyn uzasadniających ewentualne umorzenie wnioskodawcy tychże świadczeń.

Fundusz alimentacyjny powstał w celu zapewnienia środków utrzymania osobom uprawnionym do alimentów, które nie mogły wyegzekwować tych świadczeń od osoby zobowiązanej dołożenia na ich utrzymanie. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (t.j. Dz. U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200 ze zm.), świadczenia z funduszu przysługiwały tylko tym osobom, na rzecz których alimenty zostały ustalone orzeczeniem sądu, a egzekucja tych alimentów okazała się bezskuteczna całkowicie lub częściowo. Fundusz alimentacyjny uruchamiany był wówczas, gdy dłużnik alimentacyjny nie osiągał dochodów, ani nie posiadał majątku, z którego mogłaby być prowadzona

egzekucja alimentów. Przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie zwalniało dłużnika z jego zobowiązań. Zgodnie z art. 13 i 14 ustawy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych prowadził egzekucję przeciwko dłużnikowi aż do pełnego pokrycia należności tego funduszu. Z dniem

1 maja 2004 r. - po wejściu w życie ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (obecnie t.j. Dz. U. z 2013r. poz. 1456) - straciła moc ustawa z dnia 18 lipca 1974 r.

o funduszu alimentacyjnym oraz zlikwidowany został fundusz alimentacyjny,

a świadczenia z tego funduszu zostały zastąpione innego rodzaju świadczeniami. Likwidatorowi funduszu przypadło egzekwowanie zaległych należności, przy czym art. 68 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych zezwolił likwidatorowi w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, na umorzenie należności likwidowanego funduszu z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu. Do skorzystania z instytucji umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie jest konieczne równoczesne (kumulatywne) wystąpienie przesłanek przewidzianych w tym przepisie - zarówno w zakresie sytuacji zdrowotnej, jak i rodzinnej zobowiązanego dłużnika. Wystarczające jest istnienie którejkolwiek z tych okoliczności - albo szczególnej sytuacji zdrowotnej, albo szczególnej sytuacji rodzinnej osoby, przeciwko której prowadzona jest egzekucja alimentów.

Podkreślić w tym miejscu należy, iż zasadą jest egzekwowanie należności od dłużników alimentacyjnych, natomiast umorzenie należności może nastąpić tylko

w szczególnie uzasadnionych wypadkach (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia

17 października 2006 r., II UK 77/06, OSNP 2007 nr 21-22, poz. 326). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z 3 lutego 2010 r. (sygn. akt I UK 270/09, LEX nr 585729), „szczególnie uzasadnione przypadki” związane z sytuacją zdrowotną lub rodzinną zobowiązanego to sytuacje nadzwyczajne (wyjątkowe) powstałe w wyniku wypadku losowego, a w każdym razie istniejące niezależnie od zobowiązanego, w następstwie których jego sytuacja ulegnie takiemu pogorszeniu, że nie jest on w stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji.

Do przyjęcia, iż zachodzi „szczególnie uzasadniony przypadek” pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza ustalenie,

że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena,

iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie on w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspakajania podstawowych potrzeb życiowych (vide wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 17 kwietnia 2007 r., III AUa 336/06, Biul.SAKa 2008/1/41).

Sąd Okręgowy stoi na stanowisku, że instytucja umorzenia należności wobec funduszu alimentacyjnego ma charakter wyjątkowy i może być stosowana jedynie

w szczególnie uzasadnionych przypadkach. Niemniej jednak, po przeanalizowaniu akt sprawy, Sąd doszedł do przekonania, iż w stosunku do wnioskodawczyni niewątpliwie istnieją podstawy do umorzenia zaległości, albowiem bezspornie występuje w sprawie szczególnie uzasadniony przypadek, określony w art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, związany z sytuacją zdrowotną i rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, stanowiący jedną z przyczyn uzasadniających częściowe umorzenie wnioskodawcy tychże świadczeń.

W ocenie Sądu Okręgowego, M. T. jako osoba 46 letnia, niepełnosprawna, schorowana, nie ma realnych możliwości zarobkowania.

Nadto Sąd podkreśla, iż odwołująca jest od 2013 r. uznana za osobę niepełnosprawną o stopniu lekkim, od 2011 r. jest osobą bezdomną, bez zatrudnienia, zarejestrowaną jako osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku. Od 5 lat leczy się psychiatrycznie, ma problemy zdrowotne. Zatem w świetle powyższego, w ocenie Sądu, odwołująca nie ma możliwości podjęcia jakiegokolwiek dodatkowego zatrudnienia. Sąd ma na uwadze, iż odwołująca dorabia poprzez pomoc starszym osobom i dzięki pomocy innych osób ma wyżywienie, ubranie oraz nocleg. Jednakże nie można

pominąć faktu, iż odwołująca nie posiada żadnego stałego źródła dochodu i jest zdana wyłącznie na łaskę innych osób. W związku z powyższym, w ocenie Sądu okoliczności te, natury zdrowotnej oraz życiowej a wpływające na możliwości zarobkowe wnioskodawczynie, winne być uznane za szczególną okoliczność w rozumieniu art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych, a tym samym skutkować umorzeniem należności na fundusz alimentacyjny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zwolnił M. T. od obowiązku zwrotu kwoty 19.845,00 zł.

MW